

1/1/2004

VET DU ATT ...

Den här broschyren är för dig som vill använda svenska i dina kontakter med myndigheterna. Broschyren handlar om din rätt till svenska hos statliga myndigheter och tvåspråkiga kommunala myndigheter.

VI HAR FÅTT EN NY SPRÅKLAG!

Lagen handlar om våra båda nationalspråk, finska och svenska. Den tidigare lagen är faktiskt över 80 år gammal och kommer med ålderns rätt att dra sig tillbaka. Samtidigt förnyas också en del andra lagar som är viktiga för var och en av oss.

ANGÅR SPRÅKLAGEN MIG?

Visst! Det här är en lag som ska fungera också i praktiken. När vi använder svenska visar vi att det finns behov av svensk service. Det här kan ibland kräva en extra gnutta energi och envishet. Men alla som aktivt använder sitt språk gör en stor insats!

VAD BETYDER DET?

Det nya är att lagen utgår från den enskilda människans behov. Rätten till vårt språk har därför fått en synlig plats i lagen. Myndigheterna ska stå för den service vi behöver, också på svenska. Det här är en rättighet som ingen behöver tumma på!

VAD INNEBÄR SPRÅKLAGEN

Rätten till vårt språk hos myndigheterna går som en röd tråd genom lagen:

ALLA har rätt att använda svenska hos myndigheterna. När du kontaktar myndigheterna lönar det sig att medvetet välja språk och hålla fast vid språkvalet också senare.

DIN RÖTT att använda svenska gäller oberoende av hur ditt eget språk är registrerat. Om du kan både svenska och finska får du alltså välja vilket av språken du vill använda.

DU FÅR använda svenska när du kontaktar myndigheterna i egna ärenden. Men samma rätt har du också om du till exempel ber om information. Myndigheterna ska dessutom ordna så att du kan höras på svenska.

I KONTAKT med statliga myndigheter får du använda svenska också om din hemkommuns språk är finska. Nödcentralen, skattebyrån och TE-centralen ska alltså alla kunna betjäna dig på svenska.

OM DU BLIR SJUK

ANVÄND svenska när du kontaktar din hälso-station eller ditt sjukhus. Du kanske inte genast får hjälp, men ge inte upp! Fråga i stället efter någon som kan svenska.

DU HAR alltid rätt att tala svenska med din läkare. Om din läkare ändå inte klarar svenskan kan du byta till en annan läkare.

ALLT SKRIFTLIGT material ska finnas också på svenska. Det betyder att du ska få vård-instruktioner, läkarintyg och utdrag ur din patientjournal på svenska.

FRÅGA efter information och instruktioner på svenska, om du inte automatiskt får det. Det kan hända att ditt språk har registrerats fel; är det här något som du borde kolla upp?

1/1/2004

EBB I KASSAN

OM DU av någon orsak har knappt med pengar kan du ansöka om utkomststöd hos kommunens socialbyrå. Har dina sjukvårdskostnader skjutit i höjden, eller är din hyra kanske på efterkälken?

I KONTAKT med socialbyrån har du rätt att använda svenska. Skriftlig information och blanketter ska finnas på svenska. Fråga efter svenskt material om det inte syns till!

SOCIALBYRÅN ska kunna stå till tjänst på svenska om du behöver skuldrådgivning och skuldsanering.

OCKSÅ OM du behöver andra svenska tjänster ska socialbyrån kunna hjälpa dig. Fråga efter till exempel dagvård, hemservice och äldreomsorg på svenska!

HOS FOLKPENSIONSANSTALTEN

1/1/2004

FOLKPENSIONSANSTALTEN, FPA, svarar för grundtryggheten för alla som är bosatta i Finland. FPA tryggar basutkomsten, främjar vår hälsa och bidrar med stöd i olika livssituationer.

DU HAR rätt att bli betjänad och att få alla beslut från FPA på svenska. Ansökningsblanketter och förmånsbroschyrer finns på svenska, fråga efter dem!

FOLKPENSIONSANSTALTEN ger också aktuell information på svenska i FPA-bladet fyra gånger om året.

KÖPTJÄNSTER

KOMMUNEN köper tjänster av många slag och sköter på så sätt en del av sina uppgifter. De bolag och enskilda som kommunen ingår avtal med ska kunna ge dig service på svenska. Om endast en del av dessa erbjuder svensk service bör kommunen meddela dig vilka bolag eller enskilda som erbjuder service på ditt språk.

OM DIN kommun köper vårdplatser av till exempel en vårdinrättning för äldre ska kommunen försäkra sig om att svensk service ges.

OM DU har ärende till den som står för kommunalt vatten, avfallshantering, måltids-service eller kommunala hyreshus bör du kunna sköta ditt ärende på svenska.

STATLIGA bolag som Posten och VR ska också betjäna och informera dig på svenska. Bolagen ska se till att de har tillräckligt med personal som kan svenska. Till exempel Postens blanketter för adressförändring och VR:s biljetter ska finnas på ditt språk. Detsamma gäller all övrig information som är viktig för kunderna.

NÄR GRANNEN BRÅKAR ...

DU har rätt att använda svenska i kontakt med polisen i hela landet. Tala svenska när du ringer för att anmäla ett inbrott eller för att grannarna bråkar.

OM DU själv blir förhörd ska förhørsledaren använda svenska, och ditt språk ska antecknas i protokollet från förundersökningen. Det är viktigt att det blir klart vilket ditt språk är, om det senare skulle bli aktuellt med en rättegång.

1/1/2004

NÄR DU besöker en polisinrättning har du rätt att använda svenska, då du till exempel förnyar ditt pass eller anmäler att din mobiltelefon har blivit stulen.

I FINSKSPRÖKIGA polisdistrikt har du rätt till tolk ifall man inte annars kan säkra din rätt att använda svenska.

I DOMSTOLEN

DU HAR rätt att använda svenska också inför domstol i hela landet. Det här gäller både i ditt eget ärende och då du hörs som vittne. Om polisen har förhört dig på svenska, kommer domstolen automatiskt att beakta ditt språk när man förbereder rättegången.

OM DU beviljas rättshjälp är det bra att känna till att du har rätt att få rättshjälp på svenska i hela landet. Om din egen rättshjälpsbyrå inte klarar svenskan ska den hänvisa dig till en annan rättshjälpsbyrå eller till en advokat som kan svenska.

DET ÄR också viktigt att ditt rättsbiträde kan ditt språk med tanke på en eventuell rättegång. Om domstolen utser ditt biträde bör den se till att biträdet kan svenska.

DU HAR förstås också rätt att sända in till exempel en ansökan om lagfart eller inteckning på svenska.

I ENSPRÅKIGT finska domstolar har du rätt till tolk.

MYNDIGHETERNAS SKYLDIGHETER

MYNDIGHETERNA ska informera allmänheten på svenska i tvåspråkiga kommuner. Om man varnar för till exempel nödsituationer, strålningsrisk eller luftföroreningar ska informationen ges på svenska i hela landet.

MYNDIGHETERNA ska på eget initiativ se till att din rätt till svensk service förverkligas i praktiken. De ska också organisera sin verksamhet så att det är lätt för dig att få service på svenska. En förutsättning är att hela personalen känner till sina språkliga skyldigheter och att tillräckligt många anställda kan svenska.

MYNDIGHETERNA ska kunna ge dig service på svenska utan att du särskilt behöver begära det. Det här betyder att myndigheten ska kontakta dig på ditt eget språk. Om myndigheten inte känner till ditt språk kan den använda båda språken. Med tvåspråkiga blanketter, meddelanden och motsvarande kan myndigheten försäkra sig om att kontakten alltid sker på rätt språk.

OCKSÅ i myndigheternas övriga verksamhet ska svenskan ha en synlig plats. Svenskan ska synas bland annat på skyltar, i broschyrer och på brevpapper. Också webbsidorna ska visa kontaktuppgifter och all grundläggande information på svenska.

1/1/2004

OM DET GÅR FEL

ALLT HÄNDER trots allt inte över en natt.

Myndigheterna kanske inte alltid klarar av att bemöta dig på svenska i den utsträckning som du har rätt till. Då är det viktigt att du reagerar, och möjligheterna är flera.

MYNDIGHETENS ledning har ansvar för att verksamheten fungerar. Du kan alltid lämna in klagomål till ledningen om det brister i den svenska betjäningen.

FOLKTINGETS språkskyddssekreterare kontaktar myndigheterna om det brister i den svenska servicen. Tfn 09-6844 250, www.folktinget.fi

JUSTITIEMINISTERIET övervakar hur språklagstiftningen tillämpas och kan ta initiativ för att rätta till brister. Tfn 09-16003, www.jm.fi

JUSTITIEKANSLERN och justitieombudsmannen övervakar lagarna på högsta nivå. De tar också emot klagomål om språkliga rättigheter.

Blankett för klagomål:

JK: tfn 09-16001, www.vn.fi/oku/svenska

JO: tfn 09-4321, www.riksdagen.fi

Folktinget
SVENSKAFINLANDSFOLKTING

Unionsgatan **45 H 110**
Helsingfors **00170**

tfn +358-9-6844 250
fax +358-9-6844 2550

folktinget@folktinget.fi

Broschyrens
layout: Lena Malm